

Hans Talsma schildert de buitenkant van mensen

Huis aan Quis 15 juli 1999

Rubrieken

Vijf kunstenaars in Avéro Toren

LEEWARDEN - In de hal van de Avéro Toren aan de Lange Markstraat wordt vrijdag de expositie Contrasten gehouden. Vijf kunstenaars tonen daar tot en met 10 september hun visie op abstractie en werkelijkheid. Twee kunstschilders laten hun expressieve vertalingen zien van de zichtbare realiteit. Drie keramisten balanceren tussen figuratie en abstractie. Het maakt deze expositie tot een contrastrijk geheel.

geometrische vormen. Haar werkstukken zijn opgebouwd uit platen klei die worden samengevoegd met gedraaide of met malen gevormde onderdelen. Het werk heeft een kleurige, gestileerde en toch speelse uitstraling. Haar meest recente werk zijn de stukken landschap Groningen op schaal. Hierover zegt ze: "Een stuk land wordt als het ware met een schep of grondboor uit het landschap gestoken, zodat je de bodemplagen en het oppervlak met zijn landschappelijke elementen geabstraheerd kan zien."

Job Heykamp is keramist met een bijzondere visie op glazuur. Dit betrekkelijk eenvoudige glazuur is nooit stabiel. De kleur en textuur van het glazuur verandert steeds al naar gelang het soort as dat hij gebruikt. "Je wordt als het ware telkens weer uitgedaagd," zegt Heykamp. "Ik probeer een open oog te houden voor de mogelijkheden die zo'n simpele grondstof biedt." Zijn manier van werken bij het opbrengen van glazuur is ook niet traditioneel. Hij voelt veel verwantschap met de manier waarop matereschilders omgaan met hun materiaal.

Bij de schilderes Marika Stokker staat het gebaar, de vaart, de spontaneïteit en de dynamiek van de handeling voorop. Zij schildert in expressivistische trant, met heldere kleuren. Haar inspiratie put ze uit literatuur, theater en mythologie. "Mijn terugkerende thema's zijn liefde, haat, jaloezie en dood," zegt Stokker. Er gaat een enorme kracht uit van haar werk.

Of Hans Talsma nu een rechtbank, een operascène of een begrafenissen schildert, het onderwerp moet een diepe indruk op hem hebben gemaakt. "Mijn voorkeur gaat uit naar dramatische en theaterlijke gegevens omdat dit het meeste met het leven te maken heeft," zegt de kunstenaar. Zijn schilderijen balanceren op de grens van abstractie en werkelijkheid. Het geheel wordt opgebouwd uit overzichtelijke duidelijk omliggende kleurvlakken waarmee de kunstenaar welbewust een sterke eenvoudige werking nastreeft.

Keramiste Henneke Che...

In 1996 verhuisde Jelle Leek uit het overvolle westen naar de rust en de ruimte van de provincie Groningen. Daar vindt hij zijn inspiratie in monumentale vormen, soms in combinatie met andere materialen, die rust en eenvoud uitstralen. Leek: "Ik werk voornamelijk met Raku-keramiek, in de traditionele sfeer." Zijn fascinatie ligt in de klei, als plastisch te vormen materiaal, maar nog sterker in de mogelijkheden van het glazuurproces. De expositie in de Avéro Toren is

beeldende kunst • recensie
Bernadette van der Goës

Expositie: schilderijen van Hans Talsma. Prijzen: 680 tot en met 1.590 euro. Te zien: t/m 30/1, wo t/m vr 12-18 uur, do ook 19-21 uur, za 10-17 uur, zo 13-17 uur, galerie Zóne, Nieuwstraat 17b, Leiden.

Hans Talsma schildert mensen. Aan de wanden van galerie Zóne hangen zijn musici, dirigenten, doodgravers en rechters. Mensen die bezig zijn met hun werk en daar volledig in opgaan. Nu zijn er uiteenlopende manieren om dat weer te geven. Je kunt iemand bijvoorbeeld zo portretteren dat behalve van de persoon ook een uitgebreide indruk van diens werkomgeving wordt gegeven. Of je concentreert je vooral op bepaalde details, zoals iemands gezicht of zijn handen. Talsma kiest voor weer een ander uitgangspunt. Zijn aandacht gaat vooral uit naar de houding

van mensen. Dat verklaart ook waarom hij hen meestal van opzij of van achteren weergeeft. Alsof hij tot elke prijs wil voorkomen dat wij ons laten afleiden door de gelaatsuitdrukking. Zelfs wanneer hij iemand een enkele keer toch van voren afbeeldt, maakt hij hem zoveel mogelijk onherkenbaar. Zo zien we bijvoorbeeld een portret van een rechter wiens gezicht uit een bruine vlek bestaat, met daarin slechts een zeer vage aanduiding van mond en ogen. Deze man is geen individu, maar slechts een anonieme figuur. En dat geldt eigenlijk voor alle mensen die Talsma schildert. Of het nu gaat om in klassieke theaterkostuums geklede operazangers, om dirigenten die zich voor hun orkest in het zweet staan te werken of om een groepje doodgravers rond een kist: iedereen is zonder bijzondere persoonlijke kenmerken weergegeven. Alsof het geen mensen zijn, maar prototypen van bepaalde beroepsgroepen. Wat overigens niet betekent dat

de schilderijen van Talsma vrij zijn van emoties. Integendeel zelfs. Zijn stijl is expressief, hij maakt vaak gebruik van felle kleuren en zet zijn figuren in brede penseelstreken op het doek. Daarbij is hij steeds op zoek naar de meest karakteristieke houdingen, gebaren en bewegingen. Ook probeert hij soms door middel van de compositie drama in zijn voorstellingen te brengen.

Bijzonder goed geslaagd is dat bij het schilderij van een verdachte voor de rechtbank. Vrijwel alle ruimte op dit doek is ingenomen door een man met gebogen hoofd, die zijn handen op zo'n manier achter zijn rug houdt dat het lijkt alsof ze geboeid zijn. Uit zijn hele houding spreekt spijt. Maar het zo treffend weergeven van gevoelens lukt Talsma helaas lang niet altijd. De meeste schilderijen tonen vooral de buitenkant van de afgebeelde mensen. Jammer, want na het zien van de zoveelste musicus of operazanger slaat de verveling echt toe.

Dramatiek en theater

LEEWARDEN Marika Stokker en Hans Talsma zijn twee schilders die in stijl helemaal niets met elkaar te maken hebben, maar op hun expositie in de hal van de Avéro-toren te Leeuwarden is een opvallende overeenkomst te zien wat betreft hun onderwerp. Beiden schilderen de wereld van het theater.

Stokker doet dat met felle expressie en Talsma met beredeneerde composities. Stokker zoekt de emotie in de voorstelling, het gaat in schilderijen als 'Carmen', 'Salomé', of 'Koningsdrama' over liefde, haat, jaloezie en dood. Haar expressieve hand van schilderen en haar felle kleurgebruik zorgen voor veel theaterlijke dramatiek.

Bij Talsma is er ook volop dramatiek en theater, maar hij bereikt dat met behulp van heel formele middelen. Zijn 'Dirigent', 'Bariton', 'Opera', of 'Sopraan' worden behandeld als composities van kleurvlakken en lichtdonkercontrasten. Die zet hij als globale vormen neer in een ruime toets en met overvloedig veel verf in fraaie kleuren.

Hoe expressief Stokkers stijl ook is, haar schilderijen blijven oppervlakkig doordat de dramatiek er zo dik boven op ligt en ze zoveel nadruk legt op het verhaal. Het zouden stuk voor stuk mooie theateraffiches zijn. Bij Talsma moet je van flinke afstand goed kijken om de voorstelling te ontdekken en zijn dramatiek berust puur op suggestie. Dat maakt meer indruk en blijft langer hangen.

Chevalier maakt objecten met strakke, geometrische vormen en decoraties en geeft daarmee bijvoorbeeld landschapsimpressies. Het is allemaal fraai gemaakt, maar het resultaat blijft in kunstzinnig opzicht decoratief. Het sterkst komt ze uit de bus met haar serie 'Pingou', een verrassend soortkruisingen tussen schalen en vazen met een konische vorm.

Voor Heykamp is het glazuur het belangrijkste, hij maakt er grillige, figuratieve tekeningen mee op uiteenlopende objecten. Hij maakt mooie keramiek en spannendetekeningen, maar de combinatie doet aan beide geen recht.

Avérotoren, Leeuwarden. Tot 10 september. Geopend tijdens kantooruren.

dan ook geen enkele hinder van kunstzinnige regels.

Hij tekent en schildert wat hij v maakt ook nog foto's en collages, beschreven met eigen teksten. N dan zit er een schildering in r gebaren tussen, maar meestal rest zijn expressiedrang in overvolle be op klein formaat. Doorwerkt, gedetailleerd en met ingewikkelde binaties van herkenbare vorm abstracte decoraties. Vaak doet h oosters aan, hier en daar roept h ciaties op met het Surrealisme, s het luguber, grappig of erotisch

Snellen is zichtbaar gedreven, n kunstzinnig opzicht wil hij vaak tegelijk waardoor de kwaliteiten

'Contrasten' in Avéro-toren

LEEWARDEN - Vrijwel elke groeps-expositie kun je 'Contrasten' noemen, maar ditmaal klopt het ook aardig. Hans Talsma en Marika Stokker verbeelden beiden de wereld van de opera en de muziek, maar ze zijn elkaars tegenpolen. De eerste doet dat in forse verfstraken waarbij hij zich zodanig concentreert op de grote vorm, dat hij de abstractie soms nadert. Opvallend is dat hij zijn personen vaak min of meer van achteren schildert, alsof hij zich tussen de coulissen bevindt.

Stokkers standpunt is meer dat vanaf de eerste rij in de zaal. Zij werkt zoveel met details, dat het bijna illustratief wordt. Als zij bij 'Koningsdrama' de vorst een kroontje opzet, is het bijna een illustratie uit een kinderboek. Vooral de weelderige kostuums hebben haar aandacht en die passen uitstekend bij haar barokke tekenstijl. Zij zoekt het meer in het uiterlijk dan Talsma.

Bij de drie keramisten ligt het contrast vooral tussen Hanneke Chevalier met haar strakke, soms bijna designachtige vormen en de andere twee, die traditioneler te werk gaan. Chevalier weet op boeiende wijze landschappelijke elementen in keramische vormen om te zetten. Jelle Leek weet zich bij zijn vazen en schalen, fraai in hun eenvoud, geïnspireerd door de traditionele oosterse keramiek. Het gebruiksraadwerk van Job Heykamp laat meer experimenteerlust zien, hetgeen nog duidelijker tot uiting komt in zijn vrije werk, z schilderen en de panelen. Die de en aan primitieve ingekr

Avéro-toren, 1
Geopend v

keramische objecten, die een duidelijke voorstelling van taal met het ver-
kentoor te stellen. De Nederlandse
Nieuwstraat 17b, Leiden
17.00 uur. Daarnaast is de expositie
van de Amsterdammer Hans Tals-
aanbrengt met dieroverheidskij-
kunst. De expositie wordt ver-
lijkt. Hij hebben met Aziatische
in Midwolder atelier
Expositieweekender

Noordhollands Dagblad VRIJDAG 18 MAART 2005 / 154

'Foyer dramatique' roept v

HOORN - Zelden zijn Perry Mason en zijn collega's zo houtterig en vlakmatig verbeeld als op de rechtbanktafere-len van Hans Talsma. De saaie, expressieloze schilderijen hangen recht tegenover de ingang van de foyer, waar-door de eerste indruk van de expositie niet best is.

Ze zijn bovendien te klein van formaat om ook maar enigszins op te kunnen tegen de schouwburgarchitectuur. Daar-bij komt nog dat het onder-werp rechtspraak te ver af staat van de feestelijkheid van een schouwburg. Hierdoor rijst de vraag wat zulke schilderijen hier doen. Dit zou nog niet zo erg zijn als ze boeiend geschilderd waren, want bij goede schilderkunst is het onderwerp van ondergeschikt belang.

Vier thema's

De schilder van de werken, Hans Talsma, is in 1961 te Ber- rum geboren. Hij bezocht van '80 tot 1984 de Amsterdamse Academie voor Beeldende Vorming. Vervolgens studeerde hij kunstgeschiedenis aan de Uni- versiteit van Amsterdam. De geëxposeerde schilderijen omvatten vier thema's: Justitia, Afscheid, Orkest en Opera. De schilderijen met operamotie- ven verlevendigen de foyer. Dit komt vooral door de kleurrijke kleding, de pruiken en de dra- matische houdingen van de

KunstKijken in West-Friesland

Exposities: Foyer dramatique; schilde- rijen van Hans Talsma; Park Gallery, schouwburg Het Park, Hoorn; geopend: maandag tot en met vrijdag 13.00-17.00 uur en tijdens voorstellingen; tot en met 1 april; Monumentale portretten van Anouk Grif- fioen; Galerie Wim Zwijsen, Moster- steeg 8, Hoorn; geopend: woensdag tot en met zaterdag 14.00-18.00 uur; tot en met 2 april.

de theaterlijke sfeer en de drama- tiek over die bij de opera ho- ren.

De schilderijen waarop delen van een orkest centraal staan, sluiten hierbij aan. Ze bevatten bijvoorbeeld originele uitsne- den en in het geval van 'De dir- igent', een treffende lichaams- houding. Totaal misplaatst in deze om- geving zijn de uitvaarttafere- len. Zij roepen bovendien ner- gens emotie op, ondanks het beladen onderwerp. Wat heeft

Twee rechtbanktafere-len van de schilder Hans Talsma, te zien in de Park Gallery te Hoorn.

Gallery bezield om zulke wei- nig overtuigende schilderijen

Een van de leden van de com- missie is Wim Zwijsen. Zijn ge-

de Park Gallery. Hij geeft in- schiksel over de kunst en bije-